

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Історичний факультет
Кафедра історіографії, джерелознавства та археології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

проф. Холін Ю. В.

“ _____ ” _____ 20 ____ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ТЕОРЕТИЧНА ТА ПРАКТИЧНА ЕМБЛЕМАТИКА

спеціальність (напрямок) 6.020302 Історія
(шифр і назва напрямку)

факультет історичний

2016 / 2017 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою історичного факультету

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Рачков Євген Сергійович, викладач

Програму схвалено на засіданні кафедри

історіографії, джерелознавства та археології

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року №__

Завідувач кафедри _____

_____ (Посохов С. І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

історичного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року №__

Голова методичної комісії _____

_____ (Тумаков О. І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «**Теоретична та практична емблематика**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр напрямку «історія» (6.020302).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія становлення та розвитку емблематики як наукової історичної дисципліни, проблеми інтерпретації та створення емблем.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових **розділів**:

1. Емблематика як наукова дисципліна.
2. Основи практичної емблематики.

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Теоретична та практична емблематика» є знайомство із особливостями формування та розвитку емблематики як наукової дисципліни, надання уявлення про термінологічний апарат, специфічні методи дослідження емблем, а також методологічні принципи створення емблем.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Теоретична та практична емблематика»: дати базові знання з історії, методології, історіографії, теорії емблематики, ознайомити студентів з найбільш цікавими прикладами емблем; на прикладі емблем навчити роботі з візуальними джерелами, навчити інтерпретувати та створювати емблеми.

1.3. Кількість кредитів: 2 кредити ECTS.

1.4. Загальна кількість годин: 72 години.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
6-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
40 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- історію формування та основні теоретичні засади дисципліни, зокрема, історію зародження та становлення емблематики як наукової дисципліни, типологію та методику емблематичних досліджень, особливості виявлення та інтерпретації візуальних джерел, деякі теоретичні проблеми історичної пам'яті;

- вивчаючи основи теорії комунікації – орієнтацію на адресата, феномен варіативної інтерпретації тощо, студенти мають поглибити свої знання в галузі джерелознавства, переглядаючи звичні уявлення про емблеми, спрямованість та мету їх створення.

вміти:

- виявляти емблеми та аналізувати їх зміст;
- використовувати сучасне програмне забезпечення для систематизації та аналізу зображень емблем;
- створювати емблеми, враховуючи методологічні засади емблематики та сучасне програмне забезпечення для їх розроблення.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ЕМБЛЕМАТИКА ЯК НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА.

ТЕМА 1. Вступ. Предмет і завдання емблематики.

Предмет, об'єкт і завдання курсу. Термін «емблематика». Наукове та суспільне значення емблематики. Місце емблематики в системі спеціальних історичних дисциплін. Зв'язок емблематики з іншими спеціальними історичними дисциплінами та галузями наукових знань.

ТЕМА 2. Становлення та розвиток емблематики як наукової дисципліни.

Становлення емблематики як допоміжної історичної дисципліни (XX ст). Формування теоретико-методологічної бази емблематики. Фактори розвитку емблематики. Становлення української емблематики. Значення академічних та громадських організацій у розвитку української емблематики (діяльність Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України, Інституту історії України НАН України, комісії Спеціальних історичних дисциплін Наукового товариства імені Шевченка в Україні, Українського геральдичного товариства). Сучасні напрямки емблематичних досліджень.

ТЕМА 3. Емблематика в рамках дослідницької парадигми «візуальних студій».

Емблеми як візуальне джерело. Вплив «візуального повороту» (pictorial turn) на зростання інтересу науковців до вивчення візуальних проявів культури. Дослідницька парадигма «візуальних студій» (visual studies). Існуючі методи та підходи до інтерпретації візуальних джерел (іконологічний, психоаналітичний, семіотичний та соціальний підходи). Сучасні тенденції візуальних досліджень в Україні та закордоном.

ТЕМА 4. Основи теоретичної емблематики.

Термінологічна система емблематики: емблема, герб, логотип тощо. Методологічні основи емблематичних досліджень. Джерельна база емблематики. Існуючі типології емблем. Квазігеральдична емблематика: ескібриси, філігранознавство, корпоративна емблематика.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВИ ПРАКТИЧНОЇ ЕМБЛЕМАТИКИ.

ТЕМА 1. Історія створення та використання емблем.

Історія створення емблем (від Середніх віків до сьогодні). Державна символіка України. Міська та територіальна символіка України. Емблеми навчальних закладів України. Сучасні товарні знаки та логотипи.

ТЕМА 2. Теоретико-методологічні основи виявлення та інтерпретації емблем.

Методика виявлення та систематизації емблем. Наукові принципи атрибуції емблем. Правила аналізу емблем. Методика інтерпретації емблем (семіотичний підхід). Емблематичні символи та символічні зображення.

ТЕМА 3. Використання комп'ютерних технологій в емблематиці.

Існуюче програмне забезпечення для систематизації та аналізу зображень емблем. Кількісний аналіз емблем. Бази даних в історичних дослідженнях. Використання технології баз даних для дослідження символів та емблем.

ТЕМА 4. Основні правила створення емблем.

Створення емблеми як процес співробітництва. Етапи розробки / проектування емблем. Методологічні принципи створення емблем. Проблема дизайну емблем. Існуюче програмне забезпечення для створення емблем.

ТЕМА 5. Значення емблеми як візуальної системи.

Емблема як засіб саморепрезентації та візуальної комунікації. Емблема як ідентифікаційна система. Функції емблем: фатична, експресивна, референтивна, імпресивна, поетична, мета лінгвістична тощо.

ТЕМА 6. Основні правила використання емблем.

Поняття «графічної хартії». Брендинг як фактор створення та використання емблем. Поняття «брендбуку». Емблема як частина «брендбуку». Правила оцінювання емблем.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		лекції	прак- тичні	лаб.	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Емблематика як наукова дисципліна.						
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання емблематики.	4	2				2
Тема 2. Становлення та розвиток емблематики як наукової дисципліни.	8	4				4
Тема 3. Емблематика в рамках дослідницької парадигми «візуальних студій».	8	4				4
Тема 4. Основи теоретичної емблематики.	8	4				4
Всього годин	28	14				14
Розділ 2. Основи практичної емблематики.						
Тема 1. Історія створення та використання емблем.	6	2				4
Тема 2. Теоретико-методологічні основи виявлення та інтерпретації емблем.	8	2				6
Тема 3. Використання комп'ютерних технологій в емблематиці.	8	4				4
Тема 4. Основні правила створення емблем.	6	2				4
Тема 5. Значення емблеми як візуальної системи.	8	4				4
Тема 6. Основні правила використання емблем.	8	4				4
Всього годин	44	18				26
Всього	72	32				40

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
Розділ 1. Емблематика як наукова дисципліна.			
1	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання емблематики.	2	співбесіда
2	Тема 2. Становлення та розвиток емблематики як наукової дисципліни.	4	-//-
3	Тема 3. Емблематика в рамках дослідницької парадигми «візуальних студій».	4	-//-
4	Тема 4. Основи теоретичної емблематики.	4	-//-
Розділ 2. Основи практичної емблематики.			
5	Тема 1. Історія створення та використання емблем.	4	-//-
6	Тема 2. Теоретико-методологічні основи виявлення та інтерпретації емблем.	6	-//-
7	Тема 3. Використання комп'ютерних технологій в емблематиці.	4	-//-
8	Тема 4. Основні правила створення емблем.	4	Співбесіда, індивідуальний проект
9	Тема 5. Значення емблеми як візуальної системи.	4	-//-
10	Тема 6. Основні правила використання емблем.	4	-//-
	Всього годин	40	

5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

№ з/п	Завдання на вибір	Кількість балів
1	Створити «графічну хартію» для символіки одного з вищих навчальних закладів України.	20
2	Розробити емблему університету / факультету / кафедри / бібліотеки / музею.	20

Курсові роботи

1. «Візуальний поворот» в історіописанні.
2. Методи та підходи візуальної історії.
3. Місце емблематики в системі спеціальних історичних дисциплін.
4. Сучасні напрямки емблематичних досліджень в Україні.
5. Візуальні дослідження та іконографія.
6. Соціальні аспекти функціонування емблем.
7. Емблематика підприємств незалежної України.
8. Символи та емблеми Харківського університету: проблеми типології та еволюції.
9. Символи та емблеми міста Харкова.
10. База даних символів та емблем міста Харкова.

Бакалаврські та магістерські роботи

1. Українська територіальна символіка та емблематика.
2. Структура та прагматика корпоративної символіки (на прикладі символів та емблем класичних університетів України).
3. Українська книжкова графіка (XX – початок XXI ст.).

4. Становлення та розвиток емблематики як наукової дисципліни (історіографічний аспект).
5. Символи та емблеми російських імператорських університетів XVIII – початку XX ст.
6. Символи та емблеми класичних університетів України кінця XX – початку XXI ст.
7. Фалеристика в системі освіти України: академічні нагрудні знаки.
8. Символіка міста: семіотичний підхід (на прикладі символів та емблем міста Харкова).
9. Символіка та емблематика міських гербів України (XX – початку XXI ст.).
10. Символіки українських молодіжних організацій кінця XIX – початку XXI ст.

6. Методи навчання

Лекція, практичні заняття, робота над темами індивідуальних завдань, робота в малих групах, виконання творчих завдань, застосування комп'ютерних та ігрових технологій.

7. Методи контролю

Контрольна робота, виконання індивідуального та творчого проектного завдання, співбесіда, залік.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий семестровий контроль (залік)	Сума
Розділ 1				Розділ 2						Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання		
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6	20	20	60	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Поточний контроль – форма оцінювання якості системного засвоєння студентами матеріалу навчального курсу шляхом проведення співбесіди.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Максимальний бал – 20.

20-16 балів – повна відповідь, самостійне творче мислення з теми;

15-11 балів – в цілому вірна, лаконічна відповідь;

10-6 балів – часткова відповідь на питання;

5-1 балів – обмежено фрагментарна відповідь, формальна.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань:

Максимальний бал – 20.

20-16 балів – студент продемонстрував творчий підхід до виконання завдання, логічність та повнота викладення теми;

15-11 балів – логічний виступ, інформаційно-повний, продуманий;

10-6 балів – формальна реалізація завдання з намаганням викласти тему;

5-1 балів – фрагментарна реалізація завдання.

Критерії оцінювання відповідей на залікові завдання:

Максимальний бал – 60.

60 – 51 балів – повна розгорнута відповідь;

50 – 31 балів – розгорнута відповідь з незначними помилками;

30 – 21 балів – відповідь з суттєвими помилками;

20 – 11 балів – часткова відповідь на питання;

10 – 6 балів – обмежена фрагментарна відповідь;

5 – 1 балів – відповідь з суттєвими помилками;

0 балів – неправильна чи відсутня відповідь.

9. Рекомендоване методичне забезпечення

Навчальна та наукова література, збірники візуальних джерел, каталоги емблем, наочність, методичні рекомендації та ін.

10. Рекомендована література

Базова література:

- Гречило А. Б. Українська територіальна геральдика / А. Б. Гречило. – Київ: Інститут археографії та джерелознавства, 2010. – 280 с.
- Грибанов Э. Д. Медицина в символах и эмблемах / Э. Д. Грибанов. – Москва: Медицина, 1990. – 208 с.
- Зайцев Б. П. Емблематика Радянської України / Б. П. Зайцев; ред., вступ. ст. С. І. Посохов; вступ. ст. С. М. Куделко. – Харків: ХНУ, 2007. – 62 с.
- Керлот Х. Э. Словарь символов / Х. Э. Керлот; пер. с англ. Н. А. Богун [и др.]. – Москва: REFL-book, 1994. – 608 с.
- Посохов С. И. Символы и эмблемы Харьковского университета: проблемы типологии и эволюции / С. И. Посохов, В. Ю. Иващенко // *Znaki i symbole w przestrzeni publicznej* / Pod red. A. Jaworskiej, R. Jora, K. Madejskiej. – Warszawa: Wydawnictwo DiG, 2016. – С. 113 – 124.
- Похлебкин В. В. Словарь международной символики и эмблематики / В. В. Похлебкин. – 3-е изд. – Москва: Международные отношения, 2001. – 560 с.
- Рабенчук О. До питання про візуальне як джерело історичних досліджень / О. Рабенчук // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. – 2012. – №17. – С. 29 – 39.
- Рачков Є. С. Методи та підходи візуальної історії: аналіз історіографії / Є. С. Рачков // Харківський історіографічний збірник. – 2015. – Вип. 14. – С. 27 – 41.
- Румянцева В. В. Эмблемы земель и гербы городов Левобережной Украины периода феодализма / В. В. Румянцева. – Киев: Наукова думка, 1986. – 128 с.
- Спеціальні історичні дисципліни: довідник: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Н. Войцехівська (кер. авт. кол.), В. В. Томазов, М. Ф. Дмитрієнко [та ін.]. – Київ: Либідь, 2008. – 520 с.

Допоміжна література:

- Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Р. Арнхейм; сокращ. пер. с англ. В. Н. Самохина; общ. ред. и вступ. статья В. П. Шестакова. – Москва: Прогресс, 1974. – 392 с.
- Бабенко А. Деякі питання радянської емблематики / А. Бабенко // Архіви України. – 1965. – №4. – С. 60 – 62.
- Бабенко А. Радянські емблеми як історичне джерело / А. Бабенко // Архіви України. – 1967. – №2. – С. 21 – 26.
- Бабенко А. Г. До питання емблематики радянських підприємств / А. Г. Бабенко // Третя республіканська наукова конференція з архівознавства та інших спеціальних історичних дисциплін. Друга секція: Спеціальні історичні дисципліни. – Київ: Архівне управління при Раді міністрів УРСР, 1968. – С. 384 – 391.
- Бауер В. Энциклопедия символов / В. Бауер, И. Дюмотц, С. Головин; пер. с нем. Г. И. Гаева. – Москва: КРОН-ПРЕСС, 1995. – 512 с.
- Гарскова И. М. Базы данных в исторических исследованиях: опыт и перспективы / И. М. Гарскова // Круг идей: базы данных в исторических исследованиях / Под ред. В. Н. Владимирова, И. М. Гарсковой. – Барнаул: АЗБУКА, 2013. – С. 7 – 17.
- Гречило А. Б. Сучасні символи областей України / А. Б. Гречило. – Львів: Українське геральдичне товариство, 2008. – 48 с.
- Ділі Дж. Основи семіотики / Дж. Ділі; перекл. з англ. та наук. ред. А. Карась. – Львів: Арсенал, 2000. – 232 с.
- Драчук В. С. Про вивчення «загадкових знаків» Південної України у вітчизняній та зарубіжній літературі / В. С. Драчук // Український історичний журнал. – 1970 – №1. – С. 74 – 78.
- Драчук В. С. Рассказывает геральдика / В. С. Драчук; предисл. П. В. Арциховского. – Москва: Наука, 1977. – 256 с.
- Жолтовский П. Эмблемы украинских ремесленных цехов / П. Жолтовский // Декоративное искусство СССР. – 1975. – № 6 – С. 50 – 51.
- Зайцев Б. П. Эмблематика советской Украины: диссертация ... кандидата исторических наук; Харьковский государственный университет имени А. М. Горького / Б. П. Зайцев. – Харьков, 1968. – 249 с.
- Запаско Я. П. Мистецтво книги на Україні в XVI – XVIII ст. / Я. П. Запаско. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1971. – 310 с.
- Зимирев А. В. Опыт анализа сфрагистических источников с применением технологии баз данных (на примере комплекса печатей Колывано-Воскресенского (Алтайского) горного округа / А. В. Зимирев, О. И. Чекрыжова // Круг идей: базы данных в исторических исследованиях / Под ред. В. Н. Владимирова, И. М. Гарсковой. – Барнаул: АЗБУКА, 2013. – С. 92 – 100.
- Инишев И. «Иконический поворот» в науках о культуре и обществе / И. Инишев // Логос. – 2012. – № 1 (85). – С. 184 – 211.
- Іщенко Я. О. Символіка та емблематика міських гербів України 60-80-х років XX ст.: історико-джерелознавче дослідження: автореферат дис. ... кандидата історичних наук / Я. О. Іщенко; Інститут історії України НАН України. – Київ, 2006. – 19 с.
- Калмакан І. К. Основи геральдики: навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів // І. К. Калмакан, М. В. Ємельянов; наук. ред. В. Н. Станко. – Одеса: НВФ «Астропринт», 1996. – 160 с.
- Каменцева Е. И. Основные проблемы советской эмблематики / Е. И. Каменцева // Советские архивы. – 1970. – №1. – С. 35 – 40.
- Каменцева Е. И. Русская сфрагистика и геральдика: учеб. пособие / Е. И. Каменцева, Н. В. Устюгов. – 2-е изд., доп. – Москва: Высш. школа, 1974. – 263 с.
- Кобилянський А. Родові герби шляхти: довідник / А. Кобилянський, Є. Чернецький. – Біла Церква: Видавець Пшонківський О. В., 2014. – 224 с.
- Ковалевська О. Візуальні дослідження та іконографія: проблема розмежування об'єкта, методу та понятійно-категоріального апарату / О. Ковалевська // Спеціальні історичні дисципліни. – 2013. – №22. – С. 296 – 304.

- Ковалевська О. Іконографія Івана Мазепи в образотворчому мистецтві ХХ – початку ХХІ ст. / О. Ковалевська. – Київ: Темпора, 2013. – 420 с.
- Ковалевська О. О. Зображення крізь віки: іконографія козацької старшини ХVІІ – ХVІІІ ст. / О. О. Ковалевська. – У 2 ч. Ч. 1. – Київ: Інститут історії України, 2014. – 314 с.
- Ковалевська О. О. Зображення крізь віки: іконографія козацької старшини ХVІІ–ХVІІІ ст. / О. О. Ковалевська. – У 2 ч. Ч. 2: Додатки. – Київ: Інститут історії України, 2014. – 330 с.
- Лукомский В. К. Герб как исторический источник (Доклад, прочитанный в секторе вспомогательных дисциплин 22 ноября 1945 г.) / В. К. Лукомский // Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры. – 1947. – №ХVІІ. – С. 49 – 57.
- Майборода Д. В. Символика отечественных образовательных учреждений середины ХVІІІ – начала ХХІ в.: диссертация ... кандидата исторических наук / Д. В. Майборода; Московский государственный областной университет. – Москва, 2014. – 243 с.
- Мельцин М. О. Вспомогательные исторические дисциплины: учеб. пособие / М. О. Мельцин. – Санкт-Петербург: Петербургский институт печати, 2006. – 368 с.
- Минаев Е. Н. Экслибрис: книга-альбом / Е. Н. Минаев. – Москва: Советский художник, 1968. – 118 с.
- Пастуро М. Символическая история европейского средневековья / М. Пастуро; пер. с фр. Е. Решетниковой. – Санкт-Петербург: Александрия, 2012. – 448 с.
- Пирс Ч. С. Что такое знак? / Ч. С. Пирс // Вестник Томского государственного университета. Философия. Социология. Политология. – 2009. – №3 (7). – С. 88 – 95.
- Посохова Л. Ю. Символы науки и просвещения в православных коллегиях Российской империи в ХVІІІ в. / Л. Ю. Посохова // Вспомогательные исторические дисциплины в пространстве гуманитарного знания: Матер. ХХІ Междунар. конф. – Москва, 2009. – С. 294 – 297.
- Прокопенко Ю. А. Эмблемы высших учебных заведений г. Ставрополя 1991 – 2009 гг. (характер их создания, особенности символики) / Ю. А. Прокопенко. – Ставрополь: Изд-во СГУ, 2009. – 106 с.
- Саратов И. Е. История харьковских гербов / И. Е. Саратов. – Харків: Майдан, 2008. – 328 с.
- Соколов А. Б. Текст, образ, интерпретация: визуальный поворот в современной западной историографии / А. Б. Соколов // Оче-видная история. Проблемы визуальной истории России ХХ столетия: сб. ст. / Редкол.: И. В. Нарский [и др.]. – Челябинск: Каменный пояс, 2008. – С. 10 – 24.
- Стацура А. Г. Фалеристика в системе образования: академические нагрудные знаки / А. Г. Стацура // Историческая и социально-образовательная мысль. – 2010. – №1 (3). – С. 69 – 74.
- Стрельский В. И. Геральдика и сфрагистика в научной работе историков (по материалам украинских архивов и других научных учреждений) / В. И. Стрельский // Вопросы архивоведения. – 1963. – №2. – С. 31 – 35.
- Щербакова Е. И. Визуальная история: освоение нового пространства / Е. И. Щербакова // Исторические исследования в России – III. Пятнадцать лет спустя / Под ред. Г. А. Бордюгова. – М., 2011. – С. 473 – 488.
- Burke P. Eyewitnessing: The Uses of Images as Historical Evidence / P. Burke. – London: Reaktion Books, 2006. – 224 p.
- Piech Z. Znaki Uniwersytetu Jagiellońskiego jako System / Z. Piech // Znaki i symbole w przestrzeni publicznej / Pod red. A. Jaworskiej, R. Jopa, K. Madejskiej. – Warszawa: Wydawnictwo DiG, 2016. – Ss. 37 – 76.
- Rachkov Y. University corporate culture investigation using a database technology (based on materials of Ukrainian classical universities) / Y. Rachkov // Humanistyka Cyfrowa. Badanie tekstów, obrazów i dźwięku. – Lublin, 2016. – Pp. 132 – 146.
- Rose G. Visual Methodologies. An Introduction to the Interpretation of Visual Materials / G. Rose. – 2nd ed. – London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications, 2007. – 304 p.
- Scholz B. F. von Emblem und Emblempoetik: historische und systematische Studien / B. F. von Scholz. – Berlin: E. Schmidt, 2002. – 421 s.
- The international emblem: from Incunabula to the internet: selected proceedings of the Eighth International Conference of the Society for Emblem Studies, 28th July – 1st August, 2008, Winchester College / edited by S. McKeown. – Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2010. – 611 p.